

Ertuđrul GÖK^{1, a}
Elif Ebrar KIZILER^{1, b}
Şeyhmus MERTER^{1, c}

¹ Dicle Üniversitesi,
Tıp Fakültesi,
Adli Tıp Ana Bilim Dalı,
Diyarbakır, TÜRKİYE

^a ORCID: 0000-0003-1573-283X
^b ORCID: 0000-0001-6659-6984
^c ORCID: 0000-0002-6660-358X

Adli Tıpta Kraniotomiye Bağlı Yüzde Sabit İz: Bir Olgu Sunumu*

Türk Ceza Kanunu'nda yüzde sabit iz ve yüzde sürekli değişiklik kavramları özel olarak ele alınmıştır. Bu çalışmada maruz kalınan travmanın yol açtığı yaralanma nedeniyle kişide yapılan cerrahi tedaviye bağlı olarak yüzde sabit iz oluşması ilginç bulunarak, literatür eşliğinde tartışılması ve adli rapor düzenlenirken farkındalık kazandırılması amaçlanmıştır.

Bu olgunun, başından sopa darbesi ile yaralanmasının ardından götürüldüğü hastanede çekilen Beyin BT incelemesinde; sağ temporoparyetal lineer kemik kırığı ve epidural hematoma görülmesi üzerine, ameliyata alınarak frontotemporoparyetal kraniotomi yapılmıştır. Yara iyileşme süresi tamamlandıktan sonra yüzde sabit iz açısından değerlendirildiğinde, sağ frontal bölgede saçsız alanda kraniotomiye bağlı 3x3x2cm'lik deriden çökük deformik alanın yüzde sabit iz neden olduğu saptanmıştır.

Travmaya bağlı yüz alanında oluşan kapalı kırıklarda, tedavi sürecinde yapılan cerrahi girişim sonrası yüz sınırları içerisinde ameliyata ait nedbe dokusu veya deformik görünüm oluşması durumunda bu görünümün yaralanma ile neden-sonuç ilişkisi bulunduğundan "yüzde sabit iz" açısından değerlendirilmeye tabi tutulmaktadır. Olgumuzda darp nedeni ile meydana gelen yaralanma sonucu deride yüzde sabit iz niteliğinde değerlendirilebilecek herhangi bir nedbe dokusu vb. iz oluşmamasına rağmen ameliyat sonucunda yüz sınırları içerisinde sağ frontoparyetotemporalde geniş kraniotominin neden olduğu deformik görünümün olayla illiyeti kurulduğundan, yüzde sabit iz olarak değerlendirilmiştir. Adli raporu düzenleyen hekimlere de bu konuyu göz önünde bulundurarak değerlendirme yapmaları tavsiye edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Ceza Kanunu, travma, yüzde sabit iz, kraniotomi, adli rapor

Distinct Mark on the Face Caused By Craniotomy in Forensic Medicine: A Case Report

In Turkish Penal Code, the concepts of distinct mark on the face and permanent change on the face have been specifically addressed. In this study, formation of a distinct mark on the face due to surgical treatment as a result of injury caused by trauma was found interesting and the aim of the study was to discuss this incident with the literature and to raise awareness in preparing a forensic report.

In the brain CT examination performed in the hospital where the case was taken after being injured with a blow of stick to the head, right temporoparietal linear bone fracture and epidural hematoma were observed; thus, the case was taken to surgery and frontotemporoparietal craniotomy was performed. When the case was evaluated in terms of distinct mark on the face after the scar healing process was completed, it was found that a 3x3x2cm depressed skin deformity as a result of craniotomy in the hairless area in right frontal region caused distinct mark on the face.

In closed fractures that occur in the facial area due to trauma, by presence of surgical scar tissue or deformity appearance within the border of the face after the surgical intervention performed during the treatment process, it is evaluated in terms of "distinct mark on the face" since this appearance has a cause and effect relationship with the injury. Although our case did not have any scar tissue or scar that can be evaluated as distinct mark on the face as a result of injury caused by assault, because the deformity caused by craniotomy on the right frontoparietotemporal within the border of the face as a result of surgery had a causal relationship with the incident, it was evaluated as distinct mark on the face. It is recommended for physicians who prepare the forensic report to make an evaluation by considering this issue.

Key Words: Turkish Penal Code, trauma, distinct mark on the face, craniotomy, forensic report

Giriş

Adli Tıp uygulamalarında, yüzde sabit iz değerlendirilirken, yüz sınırları içindeki yaraların sözel diyalog mesafesinden (1-2 metre) ilk bakışta belirgin bir şekilde fark edilebilir olup olmadığına bakılır. Türk Ceza Kanunu (TCK) incelendiğinde; "yüzde sabit iz" kavramının suçun ağırlaştırıcı faktörleri arasında yer aldığı görülmektedir (1, 2). Bu olgu sunumunda kafasına aldığı darbe sonucu yaralanması nedeniyle acil ameliyata alınarak tedavi amaçlı yapılan kraniotomiye bağlı frontal bölgede meydana gelen deformik alanın yüzde sabit iz niteliğinde olmasının literatür eşliğinde tartışılması amaçlandı.

* 2. Uluslararası 18. Ulusal Adli Bilimler Kongresi 14-17 Ekim 2021.

Geliş Tarihi : 15.12.2021
Kabul Tarihi : 07.10.2022

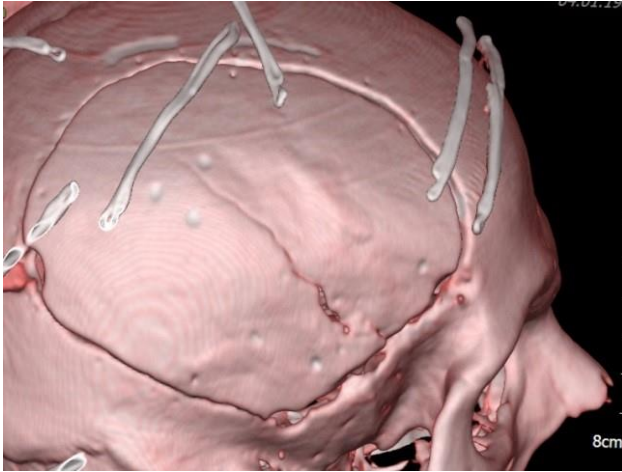
Yazışma Adresi
Correspondence

Ertuđrul GÖK
Dicle Üniversitesi,
Tıp Fakültesi,
Adli Tıp Ana Bilim Dalı,
Diyarbakır - TÜRKİYE

ertugrulgk@gmail.com

Olgu

Otuz üç yaşındaki erkek olgu, 20.12.2020 tarihinde başına sopa darbesi alması nedeniyle meydana gelen yaralanmasının ardından götürüldüğü bir ilçe devlet hastanesinde çekilen görüntülemelerinde, epidural kanama ve kafatası kemiklerinde fraktür şüphesi olması üzerine bir tıp fakültesi hastanesine sevk edilmiştir. Acil serviste yapılan muayenesinde; genel durumunun kötü, şuurunun konfüze olduğu saptanmış, çekilen Beyin BT raporunun incelenmesinde; sağ paryetal kemikten sağ temporal kemik skuamoz parçasına uzanım gösteren minimal deplase fraktür hattı ve fraktür hattı komşuluğunda epidural hematoma izlenmesi üzerine beyin cerrahisi tarafından acil şartlarda ve genel anestezi altında ameliyata alınmıştır. Ameliyat sırasında kraniotomi yapılarak yıkama ve aspirasyon ile epidural hematoma boşaltılmış, duraplasti yapılmış ve kanama kontrolü sağlandıktan sonra ameliyata son verilmiştir. Ameliyat tarihinden sekiz ay sonra, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından darp nedeni ile meydana gelen bulgularının, yüzünde sabit ize neden olup olmadığı yönünden adli rapor düzenlenmesi amacı ile Adli Tıp Ana bilim Dalına gönderilmiştir. Kişinin olayla ilgili tıbbi evrakı incelenmiş ve muayenesi yapılmıştır. Tıp fakültesi hastanesinde çekilmiş Beyin BT raporlarının incelenmesinde; sağ paryetal kemikten sağ temporal kemik skuamoz parçasına uzanım gösteren minimal deplase fraktür hattı görülürken, ameliyattan sonra çekilen kontrol Beyin BT raporunun incelenmesinde; sağ paryetal kemikte deplase fraktüre ait görünüm ve sağ frontoparyetotemporal geniş kraniotomi defekti izlenmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Ameliyat sonrası çekilen Üç Boyutlu Bilgisayarlı Tomografide sağ paryetalden temporale uzanan fraktür hattı ve bu hattı içine alan geniş frontoparyetotemporal kraniotomi defekti görülmektedir

Ana bilim Dalında yapılan fizik muayenesinde; sağ frontal bölge saçlı deri sınırının yakınından başlayarak saçlı deri içinde paryetal alana devam eden 10x0,2 cm'lik lineer nedbe, sağ kulak kepçesinin üst hizasında saçlı deri içinde kalan ve oblik uzanan 0,5x0,2 cm'lik hipopigmente nedbe ve sağ frontal bölgede saçsız alanda deriden çökük 3x3 cm'lik deformik alan olduğu

görülmüştür. Frontal bölgede tariflenen 3x3 cm'lik deriden çökük deformik alanın; yüz sınırları içerisinde olduğu ve iyi aydınlatılmış bir ortamda, kişiler arası sözel diyalog mesafesinden (1-2 metre) ilk bakışta belirgin bir şekilde fark edilebilir durumda olduğu görülerek yüzünde sabit ize neden olduğu kanaatine varılmıştır (Şekil 2). Sunulan olguda darp nedeni ile meydana gelen yaşamsal tehlike oluşturan yaralanmanın cerrahi tedaviye bağlı olarak yüz sınırları içerisinde deformiteye neden olduğu, ayrıca kişinin iyileşme süresi tamamlandıktan sonra yapılan muayenesinde yüzünde asimetri olduğu ve bunun da yüzde sabit iz niteliği taşıdığı saptanmıştır.

Şekil 2. Frontal sağ tarafta kraniotominin yol açtığı yüzde sabit ize neden olan deformite gösterilmektedir

Tartışma

Yüz bölgesi; insanın tanınması, diğer insanlardan ayırt edilmesi, duygularını yansıtması gibi dış dünya ile etkileşim ve iletişimde önemli rol oynamaktadır. Yüz, vücutla kıyaslanınca küçük bir alan olmasına rağmen yüzdeki yaralanmaların vücudun diğer bölgelerindeki yaralanmalara göre daha çok önem arz etmesinin nedenleri arasında; yüzün, kişinin zeka düzeyini ve sosyal durumunu yansıtması yer almaktadır (3, 4). Rahtz ve ark. (5)'nin yaptığı bir çalışmada; travmaya maruz kalmış kişiler içinde yüz bölgesinde yaralanması olanların, yüz dışı yaralanmaları olanlara göre görünüş kaygısının daha şiddetli olduğu bildirilmektedir. Adli tıpta yüz sınırları, kişiye ön ve yanlardan bakıldığında üstte saçlı deri sınırı (kalıcı olarak saçı dökülmüş veya ileri derecede azalmış kişilerde her iki kulağı üstten birleştiren hayali çizginin önünde kalan bölge dâhil) yanlarda kulak önyüzleri dâhil olmak üzere kulak heliksinden inen hayali düz çizgilerin her iki klavikula ile kesiştiği noktalar ile altta fossa jugularisten başlayıp yanlara doğru klavikularını takip eden çizgiler arasında kalan bölge olarak kabul edilmektedir (1).

TCK'de Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi Rehberi'nde yüzde sabit iz değerlendirilmesinin, iyileşme süreci devam eden yaralarda en az altı ay sonra yapılması ve hekimin gerekli gördüğü durumlarda bu süreyi uzatması önerilmekte ise de uygulamada genellikle altı ay sonra

yapılan değerlendirme ile karara varılarak bu sürenin gerektiğinde uzatılabileceği hususu göz ardı edilebilmektedir (6). Travma sonrası sinir hasarı gelişen durumlarda yüzde sabit iz değerlendirilirken, iyileşme süresinin tamamlanmasını beklemek adına değerlendirme 18-24 aya uzatılabilir. Diş kayıpları ile sonuçlanan herhangi bir travmaya maruziyet durumunda ise; ön kesici, canin ve premolar dişlerdeki kayıplar, implant ve protezle tedavisinin yapılmadığı durumlarda yüzde sabit iz olarak değerlendirmeye alınır (1). Adli tıp pratiğinde yüzde sabit iz değerlendirilmesi standardize edilmiş ise de hekimler arasında görüş farklılıkları olabilmektedir. Yüz bölgesinde meydana gelen yaralanmanın görünümü; derinin renk-seviye ve doku farklılığına, uygulanan tedavinin türüne ve tedavide kullanılan materyallere bağlı olarak da değişiklik gösterebilmektedir (7). Bununla birlikte kişinin yaşı, beslenme alışkanlıkları, genetik yapısı, kronik hastalıkların mevcudiyeti, yüz çizgilerinin uzanımı gibi kişisel faktörler de yüz sınırlarında meydana gelen yaralanmanın nihai görünümünü etkileyen faktörlerdendir.

TCK'de yüz bölgesinde meydana gelen kapalı kırıklar ve travma nedeniyle zorunlu olarak yapılan cerrahi müdahale sonrası ameliyata ait nedbeler de, yaralanma ile neden-sonuç ilişkisi doğrudan "yüzde sabit iz" çerçevesinde değerlendirilmektedir. Ayrıca trakeostomi gibi travma nedeniyle zorunlu olarak yapılan tedavi amaçlı cerrahi işlemlere bağlı izler de "yüzde sabit iz" olarak kabul edilmektedir (1). Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalında 2014-2018 yılları arasında yapılan bir çalışmada, 409 olguda yüzde sabit iz olduğu kanaatine varılmıştır. Bu olguların sekizinde (%2.0) olay nedeniyle yüzünde herhangi bir yaralanma meydana gelmemesine rağmen, olay nedeniyle yapılması zorunlu tıbbi işleme bağlı (trakeostomi, ameliyat gibi) sekonder yaralanma sonucu yüzünde sabit iz olduğu; beş (%1.2) olguda ise, yüz sınırları içerisinde, hem olaya bağlı hem de olay nedeniyle yapılması zorunlu tıbbi işleme bağlı yaralanma

olduğu görülmüştür (8). Yapılan bir olgu sunumunda travma sonrası meydana gelen yüz alanındaki kemik kırıklarının fiksasyonu amacıyla kullanılan vida ve plakların ciltte oluşturduğu seviye farklılığının yüzde sabit izi neden olduğu bildirilmiştir (9).

Yüz alanı değerlendirilirken epidermiste meydana gelen yaralanmaların (nedbe, abrazyon vb.) yanı sıra yüz kemiklerinde seviye farklılığı, burunun deviasyonu, gözlerde asimetri, belirgin anizokori (>3 mm), enoftalmus ve sinir hasarına bağlı yüzde simetri kaybı gibi durumlarda değerlendirilmelidir. Eğer, yüz sınırları içinde oluşan yaralanmanın bıraktığı iz, o kişiyi önceden tanıyanların onu tanımada duraksamaya yol açacak şekilde yüzün doğal görünümünü bozmuş ise bu durumda yüzde sürekli değişiklikten bahsedilir (1). Bununla birlikte ateşli silah yaralanmasına bağlı "yüzde sürekli değişiklik" niteliğinde yaralanması bulunan olguya, uygulanan çoklu estetik ameliyatlardan sonucu bu yaralanmanın "yüzde sabit iz" niteliği kazandığı bildirilmiştir (10). Bu olguda darp nedeni ile meydana gelen yaralanma sonucu yüz bölgesinde sabit iz niteliğinde değerlendirilebilecek herhangi bir nedbe dokusu oluşmamasına rağmen, yaralanma sonucu meydana gelen epidural hematoma tedavisi amacıyla yapılan ameliyata bağlı sağ frontoparyetotemporalde geniş kraniotomi defekti oluşmuş olup, bu defektin yüz sınırları içerisinde kalan deformik görünümünü; olayla illiyetinin kurulması ve sözel diyalog mesafesinden ilk bakışta belirgin bir şekilde fark edilebilir durumda olması cihetiyle yüzde sabit iz olarak değerlendirilmesi söz konusu olmuştur.

Sunulan bu olguda bahsedildiği gibi, herhangi bir travmaya maruziyet nedeniyle oluşan yaralanmaların tedavisinde rol alan hekimler tarafından gerekli görülen tedavi neticesinde yüz sınırları içerisinde meydana gelen "yüzde sabit iz" olarak değerlendirilebilecek çeşitli izler oluşabilmektedir. Adli raporu düzenleyen hekim, yüzde sabit iz veya yüzde sürekli değişiklik açısından değerlendirme yaparken kararın belirtilmesinde bu konuyu da göz önünde bulundurulmalıdır.

Kaynaklar

- Balcı Y, Çolak B, Gürpınar K, Anolay NN (Güncelleme Editörleri). Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi Rehberi, 2019.
- Türk Ceza Kanunu: Kanun Numarası: 5237. Kabul Tarihi: 26/9/2004.
- Alicke MD, Smith RH, Klotz ML. Judgments of physical attractiveness: The role of faces and bodies. *Personality and Social Psychology Bulletin* 1986; 12(4): 381-389.
- Ceylan M, Evrensel A, Ünsalver B, Cömert G. Benlik gelişiminin nöropsikolojik temelleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar* 2015; 7(3): 255-264.
- Rahtz E, Bhui K, Hutchison L, Korszun A. Are facial injuries really different? An observational cohort study comparing appearance concern and psychological distress in facial trauma and non-facial trauma patients. *Journal of Plastic, Reconstructive & Aesthetic Surgery* 2018; 71(1): 62-71.
- Aktaş EÖ, Kaya A. Yaralama suçlarının adli tıbbi değerlendirilmesinde kullanılan kılavuza bakış. *Adli Tıp Bülteni* 2017; 22(1): 45-53.
- Kafadar H, Kafadar S. Elazığ Adli TIP Şube Müdürlüğünde Yüzde Sabit İz Açısından Muayene Edilen Olguların Değerlendirilmesi. *Uluslararası Katılımlı 10.Anadolu Adli Bilimler Kongresi* 2013.
- Özdemir Y. Adli Tıp Pratiğinde Yüzde Sabit İz Kavramı. *Uzmanlık Tezi, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi*, 2019.
- Gök E, Ural MN, Fedakar R, İrez A, Bayraklar İ. Frontal kemikteki sert fiksasyon materyallerinin neden olduğu yüzde sabit iz: Bir olgu sunumu. *Adli Tıp Dergisi* 2016; 30(2): 176-179.
- Kaya A, Özçalışkan B, Temürkol SC, Güler H. Yüzdeki Yaralanmaların Estetik Operasyonlarla Tedavisinin Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi. *1.Uluslararası 17. Ulusal Adli Bilimler Kongresi* 2020.